

**10
dimensioner av
skicklig undervisning
och hur du – och dina
kollegor – kan se dem
i klassrummet**

Del 1. Undervisningskvalitet i praktiken - Läraren		Del 2. Undervisningskvalitet i praktiken - Samarbete	
1. Mål som utgångspunkt för lärandet	Elevenna förväntar sig Lärare som visar kunskap	6. Lärarens planering och genomförande	Elevenna förväntar sig Lärare som utmanar
2. Lärandemål	Elevenna förväntar sig Lärare som visar engagemang	7. Lärarens ledarskap i klassrummet	Elevenna förväntar sig Lärare som skapar utmanande läroplaner
3. Elevernas delaktighet i lärandet	Elevenna förväntar sig Lärare som delar ut kunskap	8. Skolans stöd för olika behov	Elevenna förväntar sig Lärare som anpassar
4. Språkligt stöd i lärandet	Elevenna förväntar sig Lärare som delar ut kunskap	9. Användning av tekniska hjälpmedel	Elevenna förväntar sig Lärare som skapar utmanande läroplaner
5. Användning av resurser för lärandet	Elevenna förväntar sig Lärare som delar ut kunskap	10. Samarbetande	Elevenna förväntar sig Lärare som utmanar

Nu kan lärare och rektorer se, prata om och utveckla skicklig undervisning i varje klassrum

NYHET – februari 2022!

Sveriges nya allmändidaktiska observationsunderlag *Undervisningsskicklighet i praktiken* utgår ifrån skolans uppdrag i styrdokumentet för Gru, Gy och Vux.

Underlagets 10 dimensioner vilar på vetenskaplig grund. Med andra ord, det i svensk och internationell forskning som oavsett land och över tid visat sig leda till lärande – inklusive forskningen kring vad eleverna förväntar sig av sina lärare.

Det är dessutom använt och **prövat under mer än 1800 lektionsobservationer** genomförda av Skolkompaniet och Fibbla Kompetens. Det är utvecklat i samarbete med BRAVOLesson.

Den största fördelen med det nya observationsunderlaget är att det för var och en av de 10 dimensionerna av skicklig undervisning finns tydliga exempel på **iakttagbara läraraktiviteter**.

Bli en game changer för elevernas lärande på din skola

Det är undervisningen som har starkast påverkan på elevernas lärande. Det är alla som arbetar med utbildning överens om.

Inom skolans kvalitetsarbete genomför skolchefer och rektorer viktiga förändringar och förbättringar.

”Att därtill organisera systematiskt fokus på evidensbaserad skicklig undervisning i varje klassrum blir ett paradigmskifte för elevernas lärande och lärarnas arbetsglädje.”

BRAVO Lesson är app-webb-video för skolläda som vill utveckla skicklig undervisning i varje klassrum genom att **systematiskt organisera** och leda arbetet med kollegialt lärande och lektionsobservationer – på vetenskaplig grund.

Vi hjälper dig/er att sätta fokus på frågan:

Pågår det lärande här just nu?

1

Mål som utgångspunkt för lärande

Eleverna förväntar sig:

Lärare som visar kunskapens användarvärde framför formella krav och som kommunicerar att lärande är möjligt för alla.

- Här har vi full koll i varje klassrum
- Ett utvecklingsområde för oss

▲ Diskutera.
Bocka för.

1. Mål som utgångspunkt för lärandet	
Nivåer	Iakttagbara kriterier kan exempelvis vara
<i>Lärare och elever har samma uppfattning av lektionens mål, som är kopplade till kunskapskraven</i>	<ul style="list-style-type: none"> Lärandemål (vad som ska läras under lektionen – inte bara vad som ska göras) är presenterade och läraren har kontrollerat att eleverna förstått målen korrekt. Läraren har visat hur målen är kopplade till kunskapskraven. Eleverna har fått möjlighet att reflektera kring lärandemålen.
<i>Lärarna anger lärandemål, men de är inte fullt förstådda av eleverna</i>	<ul style="list-style-type: none"> Läraren har presenterat lärandemål men har inte kontrollerat hur eleverna förstått dem Lärandemålen är otydligt formulerade. Eleverna visar under lektionen att de inte helt förstått vad de förväntas lära sig.
<i>Mål finns men de är inte tydligt formulerade i tal eller skrift</i>	<ul style="list-style-type: none"> Läraren kan efter lektionen beskriva de lärandemål som lektionen utformats runt. Lektionens olika moment hänger samman men det är inte tydligt vilket lärande det ska leda till Läraren har inte i skrift eller tal formulerat några lärandemål för eleverna.
<i>Inga mål används som utgångspunkt för elevernas lärande</i>	<ul style="list-style-type: none"> Läraren kan efter lektionen inte ange vad eleverna specifikt skulle lära under lektionen.

© Skolkompaniet

För var och en av de 10 dimensionerna...

... finns **iakttagbara läraraktiviteter** i en sådan här matris. Kvaliteterna i undervisningen, undervisningsskicklighet på fyra nivåer, det som man kan se att läraren gör och som man kan nå samsyn kring.

Till vänster ser du matrisen för **dimension 1: Mål som utgångspunkt för lärande**. Den finns i boken med både kopplingen till styrdokument och forskningsbakgrund för varje dimension.

2

Lärandemiljö

Eleverna förväntar sig:

Lärare som visar passion för undervisning och lärande samt skapar trygga förlåtande lärmiljöer.

- Här har vi full koll i varje klassrum
- Ett utvecklingsområde för oss

3

Elevernas delaktighet i lärandet

Eleverna förväntar sig:

Lärare som delar ansvaret för lärandet med eleverna.

- Här har vi full koll i varje klassrum
- Ett utvecklingsområde för oss

4

Synliggörande av lärandet

Eleverna förväntar sig:

Lärare som delar ansvaret för lärandet med eleverna.

- Här har vi full koll i varje klassrum
- Ett utvecklingsområde för oss

5

Användning av respons för lärande

Eleverna förväntar sig:

Lärare som kommunicerar att lärande är möjligt för alla.

- Här har vi full koll i varje klassrum
- Ett utvecklingsområde för oss

5. Användning av respons för lärande

Nivåer	lakttagbara kriterier kan bland annat vara
<i>Både läraren och eleverna använder respons för att utveckla lärandet i klassrummet</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Eleverna får respons av både läraren och sina kamrater under arbetets gång. • Läraren kontrollerar hur eleverna förstått lärarens råd och stöd. • Eleverna kan då ta vara på responsen och med hjälp av den utveckla sitt lärande. • Eleverna uppmuntras att ge varandra respons • Lärare och elever knyter responsen till någon form av hjälpmedel ex. lärandematrix
<i>Läraren använder respons på ett sätt som utvecklar elevernas lärande</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Läraren ger respons på ett sätt som stöttar eleverna i deras lärande. • Läraren kontrollerar hur eleverna uppfattat lärarens råd och stöd. • Eleverna kan ta vara på responsen och med hjälp av den utveckla sitt lärande. • Eleverna uppmuntras inte att ge varandra respons.
<i>Eleverna får respons, men på ett sätt som inte utvecklar deras lärande eller arbetsinsats</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Läraren kontrollerar inte hur eleverna uppfattat lärarens råd och stöd. • Eleverna har inte fått lära sig hur de skall ta vara på responsen. • Läraren ger respons under lektionen till majoriteten av eleverna. • Responsen från läraren är inte framåtriktad i läroprocessen utan mer återkopplande till redan utfört arbete. (görandet)
<i>Eleverna får ingen respons av läraren under arbetets gång</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Läraren ger ingen eller mycket lite respons till eleverna under lektionen. • Eleverna efterfrågar inte respons från lärare eller elever.

Fokus på det som lärare älskar – att undervisa

Till vänster ser du matrisen för **dimension 5: Användning av respons för lärande**. Den finns i boken med både kopplingen till styrdokument och forskningsbakgrund för varje dimension.

6

Lektionens planering och genomförande

Eleverna förväntar sig:

Lärare som utformar lektioner som skapar struktur och motivation.

- Här har vi full koll i varje klassrum
- Ett utvecklingsområde för oss

7

Lärarens ledarskap i klassrummet

Eleverna förväntar sig:

Lärare som skapar relationer som bygger på ömsesidig respekt. Lärare som visar passion för undervisning och lärande samt skapar trygga förlåtande lärmiljöer.

- Här har vi full koll i varje klassrum
- Ett utvecklingsområde för oss

8

Stöd till elever med olika behov

Eleverna förväntar sig:

Lärare som anpassar undervisningen till klasser och individer.

- Här har vi full koll i varje klassrum
- Ett utvecklingsområde för oss

9

Användning av rutiner

Eleverna förväntar sig:

Lärare som skapar trygga förlåtande lärmiljöer. Lärare som utformar lektioner som skapar struktur och motivation.

- Här har vi full koll i varje klassrum
- Ett utvecklingsområde för oss

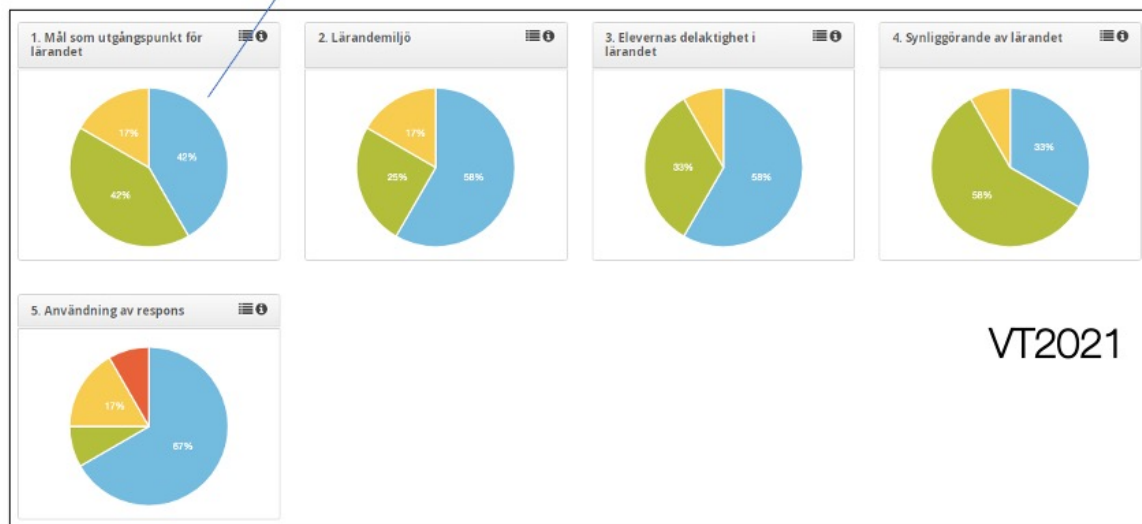
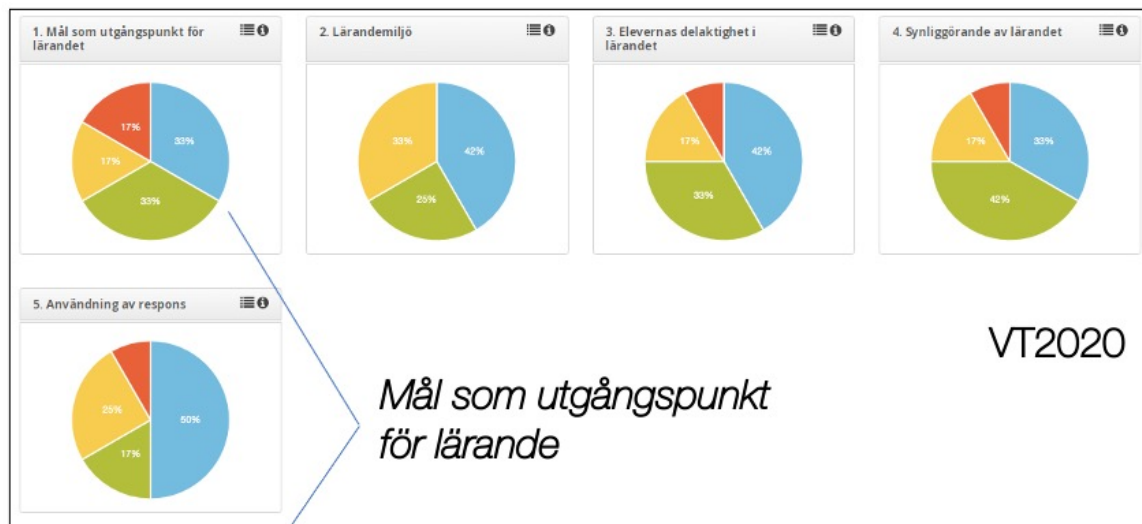
10

Samarbetslärande

Eleverna förväntar sig:

Lärare som utformar lektioner som skapar struktur och motivation genom att ge eleverna möjlighet till att arbeta i par eller grupp.

- Här har vi full koll i varje klassrum
- Ett utvecklingsområde för oss

Ämne	Årskull 2004 (just avslutat åk 8)										Förändring senaste terminen (procentenheter)	Differens jämfört med riksnitt (procentenheter)
	Årskullens utfall Andel (%) med A-E HT åk 6	Årskullens utfall Andel (%) med A-E VT åk 6	Årskullens utfall Andel (%) med A-E HT åk 7	Årskullens utfall Andel (%) med A-E VT åk 7	Årskullens utfall Andel (%) med A-E HT åk 8	Årskullens utfall Andel (%) med A-E VT åk 8	Årskullens utfall Andel (%) med A-E HT åk 9	Årskullens utfall Andel (%) med A-E VT åk 9	Riksnitt åk 9 utfall Andel (%) med A-E VT 2019			
Bild	97,1%	99,1%	92,5%	93,0%	93,2%	95,2%			95,9%	2,0%	-0,7%	
Biologi	94,1%	91,8%	81,8%	85,3%	79,1%	82,5%			92,2%	3,4%	-9,7%	
Engelska	82,8%	84,3%	80,3%	77,7%	80,7%	79,3%			91,5%	-1,4%	-12,2%	
Fysik	92,7%	94,3%	83,7%	79,7%	81,5%	80,4%			91,4%	-1,1%	-11,0%	
Geografi	87,8%	94,0%	83,8%	92,3%	91,4%	92,1%			92,6%	0,7%	-0,5%	
Hem- och konsumentkunskap	97,3%	96,8%	92,1%	91,4%	91,9%	94,1%			94,9%	2,2%	-0,8%	
Historia	92,1%	92,8%	84,7%	83,2%	80,5%	88,0%			92,3%	7,4%	-4,3%	
Idrott och hälsa	85,3%	90,0%	91,7%	83,2%	85,2%	85,9%			92,0%	0,7%	-6,1%	
Kemi	87,7%	93,9%	83,7%	83,4%	80,1%	77,7%			91,2%	-2,4%	-13,5%	
Matematik	82,4%	86,4%	75,5%	78,9%	72,6%	74,2%			88,2%	1,6%	-14,0%	
Moderna språk			90,2%	85,3%	85,4%	81,1%			95,9%	-4,4%	-14,8%	
Modersmål	71,1%	84,9%	89,4%	83,0%	78,4%	86,5%			95,7%	8,1%	-9,2%	
Musik	98,2%	96,0%	93,4%	91,9%	89,5%	88,3%			95,1%	-1,1%	-6,8%	
Religionskunskap	90,1%	94,5%	93,4%	87,8%	88,6%	91,0%			92,8%	2,4%	-1,8%	
Samhällskunskap	87,5%	91,0%	91,2%	89,3%	79,9%	90,6%			93,1%	10,8%	-2,5%	
Slöjd	98,9%	98,0%	97,3%	94,5%	92,0%	86,1%			96,3%	-5,9%	-10,2%	
Svenska	91,0%	87,9%	86,1%	90,1%	86,7%	89,2%			95,7%	2,4%	-6,5%	
Svenska som andraspråk	46,7%	58,1%	65,5%	68,3%	60,9%	57,8%			63,6%	-3,1%	-5,8%	
Teknik	92,2%	93,3%	90,9%	89,3%	88,8%	87,0%			93,8%	-1,8%	-6,8%	

Med BRAVOLesson kan du jämföra utvecklingen av undervisningens kvalitet (se vänster sida) med elevresultatens progression per årskull eller klass – över tid.

Det systematiska sättet att förbättra elevresultaten i varje klassrum.

Vi hjälper dig!

Boka en 45-minuters [webbvisning här](#).

Skicklig undervisning
i varje klassrum

www.bravolesson.se